

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

312. An Regularis, obtenta licentia ab Episcopo colloquendi cum aliqua Moniali, possit hoc facere sine assistentia Monialium auscultatricum, (ut asserunt,) vel absque eo, quod assistat, vel intersit ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76429](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76429)

ided in concessione vltima non efficitur mentio de hoc stipite, quasi relinquatur naturæ iuribus, sed tu cogita.

RESOL. CCCXII.

An Regularis obtenta licentia ab Episcopo colloquendi cum aliqua Moniali, possit hoc facere sine assistentia Monialium auscultatricum, (vt asserunt,) vel absque eo quod assistat, vel intersit ipsarum confessorius? Et an ordinarius vigore Decreti Urbani VIII. teneatur dare licentiam Regularibus, vt possint adire Moniales consanguineas? Ex p. 9. tr. 7. & Misc. 2. Ref. 34.

Sup. cōtēto §. 1. **V**idetur negativè respondendum: quia supra dicta necessariò requiruntur tanquam forma, qua non adhibita, actus est nullus, & illicitus: ergo. Maior patet ex verbis ipsius Decreti Urbani VIII. Minorem verò docent Doctores. vt Solorzano de *Indiarum iure*, tom. 2. lib. 2. n. 26. n. 40. Larrea in *alleg. fiscal. tom. 1. alleg. 29. n. 13.* Vela in *Dissert. iur. contr. tom. 1. differ. 21. n. 5.* Felicianus à Vega in *Relect. ad c. Dilecti, de iudic. n. 14.* Valenzuela *vol. 1. conf. 87. n. 77.* Thémudo in *decis. Archiep. tom. 1. de. 81. §. 1. n. 14. & 15.* & alij communiter: ergo.

2. His tamen non obstantibus, affirmatiuè ad casum propositum respondet P. Pellizzarius *tract. de Mon. c. 10. sect. 1. subscit. 1. n. 20.* vbi sic ait: [Aduerto, quòd si præfata licentia detur non seruatis omnibus iis, quæ præscribuntur in Decreto. de rigore iuris censeretur debet inualida, cum in Decreto dicatur: *Si locorum Ordinarij, per plures vices, vel in vltiori gradu conuincitis, aut aliter, quàm supradicta forma, licentias concesserint; Regulares pœnis supradicto Decreto contentis, ac si nullam licentiam obtinuissent, eo ipso se noverint addictos, & præterea addatur in eodem Decreto, Ordinarios non posse dare talem licentiam aliter, quàm seruata ad vnguem forma infra scripta.* Concedo tamen, quòd cum in eo Decreto extent aliqua conditiones leuioris momenti, (qualis est, quòd præscribitur certa hora accedendi ad Monasterium; quòd assistant Moniales auscultatrices, quòd Confessarius Monialium intersit & assistat,) quas constat experientia non vbiq; obseruari, consequenter si qua talium conditionum omittatur, non idè irrita debet censeretur licentia: idque ob doctrinam, quam tradit ex Decio, ac Felino, Naldus *verb. Actus, n. 3.* actum, scilicet, non vitari ex omissione formæ, si forma sit modici momenti: præterquam quòd non est nouum, legem aliquam acceptari secundum vnâ partem, & non secundum aliam.] Ita Pellizzarius.

3. Sed huic sententiæ ego adhareo, non tantum ex prima ratione adducta; nam magis communiter tenent Doctores, quòd quando lex, seu statutum, aliquid inducit pro forma, tunc eadem forma debet non in parte, sed in totum adimpleri, & in parte, quamuis minima non adimpleta in totum corruit: quia forma indivisibilis est: & eius ommissio, quamuis sit leuis, actum vitiat. Tiraquell. de *retract. lignag. §. 1. gloss. 2. n. 11. in princ. & d. n. 11. in fine, & n. 12. & 13.* vbi alios plures ad præmissorum comprobationem refert concordantes, & de *retract. conuent. on. §. 4. gloss. 6. n. 31. & 32.* Vbi pariter plures adducit concordantes, probantes quòd formæ ommissio, etiam quòd leuis sit, & in minimo, in totum vitiat; quia indivisibilis est. Quæ omnia confirmat etiam Socinus Iunior *conf. 37. n. 6. l. 2. Parisius consil. 9. n. 8. & seq. l. 3.* Rolandus *conf. 30. n. 5. & consil. 72. n. 58. & 64. l. 3. & consil. 60. n. 28. l. 4.* Alderan. Malcard cum allegatis per eum de *generali statu. interpret. concl. 9. n. 61.* Itaque opinionem affirmatiuam Pellizzarij admitto quia Decretum Urbani VIII. (vt ipse testatur) quoad supradictas circumstantias, & requisita, non fuit

vfu receptum; & sic testati sunt mihi fide digni, quod in Archiepiscopatu Panormitano, & Neapolitano Regulares loquuntur sine tempore limitato, ac sine assistentia Confessarij Monialium, supponendo legem, Decretum quoad hanc partem non fuisse vfu receptum: opinioni affirmatiuæ Patris Pellizzarij adharco, cum quo etiam assero, Ordinarios vigore dicti Decreti Urbani VIII. non teneri dare licentiam Regularibus, vt possint adire Moniales modo dicto consanguineas, sed solam posse, si attentis præsentibus circumstantiis iudicent id expedire. Colligo ex verbis illius Decreti: *tenus sibi* (id est Ordinario) *visu fuerit in Dioecesi,*

RESOL. CCCXIII.

An in die Mercurij quatuor temporum possit Episcopus vigore Decreti Urbani VIII. præbere licentiam Regularibus ad colloquendum cum Monialibus? Et notatur, quod per prohibitionem factam ne Regulares absque expressa licentia accedant ad Monasteria quaruncumque Monialium, non tollitur, quamuis licentia prædicta possit Religiosus accedere ad dicta Monasteria causa tractandi cum aliqua familia particulari ibi degente, & quidem etiam de negotio profano. Ex p. 9. tr. 7. & Misc. 2. Ref. 35.

§. 1. **A**ffirmatiuè respondet Pater Bordonus *tom. 1. resol. 7. n. 90.* sic asserens. [Nominè dierum Festiuorum veniunt Dominica, & Festa ex præcepto abstinentiæ à seruilibus, & non alia. Sub nomine Aduentus venit Romanus non Ambrosianus, arg. cap. 1. de Constit. in 6. Papa enim præsumitur ignorare consuetudines, & statuta particularium locorum: ergo nihil censetur disponere secundum illa. Similiter Quadragesima incipit à die Cinerum. Neque sub nomine Vigiliæ veniunt quatuor Tempora; nam inter se multum differunt, vt videre est in Rubricis Breuiarij, tit. de Vigiliis; quæ non vocantur Feriæ maiores, sicut quatuor Tempora, quorum commemoratio nunquam omnino potuerunt habere licentiâ diebus Veneris, aut Sabbatis, quia his diebus simpliciter prohibetur. Ita ille, & præ illud idem docet P. Lezana in *Summa, tom. 4. verb. Moniales, n. 23.*

2. Sed hæc opinio non caret difficultate: nam verum est, quòd quatuor Tempora, in ordine ad Rubricas Breuiarij differunt à Vigiliis: sed in nostro casu, in ordine ad finem legis, vt per se patet, & ad mentem Pontificis, non videntur differre: & idè vbi est eadem ratio, debet esse eadem iuris dispositio, vt habetur ex leg. *Illud ff. de leg. Aquil. l. Si postulatuerit, §. 2. ff. ad leg. Iul. de adulter. l. Quidam numularius, ff. de edendo. l. Nauta, §. ff. ff. nauar. camp. l. A Titio, ff. de furtis. l. Illud. c. od. de Sacri. Eccles. §. Si igitur. Instit. quod cum eo. Glo. verbo Italia, in c. 1. de temp. ordin. l. 6. Abbas in c. Nihil, n. 5. de elect. Dec. conf. 15. n. 2. & conf. 301. n. 6. & 8. Calderinus conf. 147. Menochius conf. 324. n. 10. & conf. 333. n. 32. & 33. & conf. 339. n. 10. & conf. 343. n. 12. & conf. 232. n. 43. Surdus consil. 301. n. 19. & decis. 52. n. 10. Vgolinus de offic. & potest. Episc. c. 13. §. 27. n. 10. Quod igitur, & c. 49. §. 4. n. 2. & Cardinalis Tuisius præf. conc. 10. 6. lit. R. concl. 31. per tota. Alexander Trentacchini *var. res. l. 1. tit. de Statutis res. 1. sub n. 1. n. 1. Paternactus Pragm. crimin. p. 1. lit. E. n. 51. cum seqq.* Clementis resp. 5. n. 85. & alij communiter. Vnde casus notus non extenditur; sed comprehenditur in verbis Urbani VIII. per ea, quæ docet Surdus *decis. 276. n. 8.* Gutierrez præf. *concl. 99. l. 3. §. 1. n. 84. & seq.* Gonzalez ad *Regul. 8. Canon. §. 7. in Proximo n. 105.* & per ea, quæ ego dixi in p. 6. *tr. 1. resol. 3.* Itaque in nostro casu non sunt consideranda quatuor Tempora cū Vigiliis in ordine ad Rubricas Breuiarij.*